

Oplossingsrichtingen Afvalbrenngstation Nieuwkoop

april 2013

kenmerk: 13.07323

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	3
INLEIDING	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel van deze notitie	5
1.3 Opzet van deze notitie	5
2 ACHTERGRONDEN	6
2.1 Wettelijk kader	6
2.2 Beleid en strategie	6
2.2.1 Landelijk, regionaal en lokaal beleid	6
2.2.2 Afvalstrategie	6
2.3 Overeenkomsten met Cyclus	7
2.4 Huidige situatie	8
2.5 Ontwikkeling Schoterhoek II	11
2.6 Wat willen onze inwoners?	11
3 OPLOSSINGSRICHTINGEN	13
3.1 Alternatieven	13
3.2 Uitgangspunten	13
3.3 Waarom niet gewoon verder met de huidige afvalbrengrstations?	15
3.4 Een nieuw afvalbrengrstation	16
3.5 Ontwikkeling en beheer door een particuliere marktpartij	19
3.5.1 Algemeen	19
3.5.2 Aanbieding van Spelt BV	20
3.6 Conclusie	21

Samenvatting

De gemeente Nieuwkoop beschikt over twee afvalbrengstations, beheerd door Cyclus. De overeenkomsten voor het beheer van deze brengstations lopen medio 2015 af.

In oktober 2011 heeft de raad aan de hand van een discussienota, in een oriënterende bijeenkomst, kennis genomen van achtergronden en oplossingsmogelijkheden. Op 15 november 2012 is een vervolgotitie in de raad behandeld, waarin ook de mogelijkheid van een afvalbrengstation bij Spelt BV in Vrouwenakker is betrokken. De raad heeft de notitie als onvoldoende besluitrijp beoordeeld en het college opgedragen met een beter onderbouwd voorstel te komen.

De beide Nieuwkoopse brengstations in Nieuwkoop en Ter Aar zijn als effectief te beschouwen. De landelijke scheidingsdoelstellingen voor grof huishoudelijk afval worden gehaald. Maar, de capaciteit van de brengstations is beperkt, waardoor er vaak lange wachttijden zijn. De brengstations zijn gedurende de week beperkt open. De capaciteit van elk van de beide brengstations is te klein om als enige brengstation in de gemeente te kunnen worden ingezet. Uitbreidingsmogelijkheden zijn er niet.

Voor de periode na 2015 zijn er diverse oplossingen. De gemeente heeft de mogelijkheid de huidige twee brengstations te handhaven, door de overeenkomsten met Cyclus te verlengen. Uit oogpunt van bereikbaarheid is dat voor de inwoners een gunstige optie. Daar moet echter een hoge prijs voor worden betaald, want de kosten voor het in bedrijf houden van de twee brengstations zijn na 2015 aanmerkelijk hoger dan nu. Daarbij zijn er, mede door de kleine oppervlakte, nauwelijks verbeteringen door te voeren.

Een andere mogelijkheid is de ontwikkeling van één nieuw centraal gelegen afvalbrengstation op het nieuwe bedrijventerrein Schoterhoek II. De ligging is voor het merendeel van de inwoners gunstig, met een rijafstand minder dan 6 km. Een nieuw te ontwikkelen afvalbrengstation biedt mogelijkheden dit geheel naar de huidige wensen, flexibel en toekomstbestendig in te richten, met een hoog serviceniveau voor de inwoners. Ook met ruime openingstijden, blijven de exploitatiekosten op het niveau van de kosten van de huidige brengstations. Het beheer kan worden ondergebracht bij Cyclus. Door het benutten van meervoudig ruimtegebruik kunnen de kosten nog verder worden verlaagd.

Tenslotte kan de gemeente er voor kiezen de ontwikkeling en het beheer van een afvalbrengstation geheel in particuliere handen te geven. Deze keuze ligt minder voor de hand, omdat hiermee wordt gekozen de inzameling en verwerking buiten de bestaande inzamelstructuur te houden. Bovendien wordt het veel lastiger de regie te houden over de inzameling.

De gemeente heeft geen vrije keuze in het betrekken van een marktpartij. De dienst zal Europees moeten worden aanbesteed. Dit is een risicovol proces, waarbij de gemeente als aanbestedende partij, weinig invloed heeft in de keuze van een opdrachtnemer.

De conclusie is dat een nieuw centraal in de gemeente gelegen Afvalbrengstation op basis van de criteria: kosten, dienstverlening en bereikbaarheid, het beste tegemoet komt aan de uitgangspunten voor een toekomstige brengvoorziening. Het handhaven van de huidige brengstations leidt tot forse kostenverhogingen, zonder substantiële verbeteringen. Uitbesteden aan een particuliere marktpartij past niet bij de strategie m.b.t. de afvalinzameling en verwerking. Ook biedt het noodzakelijke aanbestedingstraject weinig zekerheid over de uiteindelijke marktpartij.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Nieuwkoop beschikt over twee afvalbrengstations die beide door Cyclus worden beheerd. De overeenkomsten voor beide brengstations lopen af op 1 juni 2015.

In 2008 heeft de raad, aan de hand van de notitie "Inzameling grof huishoudelijk afval", ingestemd met een voorstel van het college om voor de periode na 2015 met een plan te komen voor een nieuw afvalbrengstation.

Om tijdig een nieuwe oplossing gerealiseerd te hebben, is in 2011 een discussienota opgesteld. In de oriënterende raadsvergadering van oktober 2011 heeft de raad kennis kunnen nemen van oplossingsmogelijkheden. De bijeenkomst was voor de raad aanleiding het college te vragen een extra variant uit te werken, namelijk de realisatie en het beheer van een afvalbrengstation door firma Spelt BV uit Vrouwenakker.

In de "Notitie oplossingsrichtingen Afvalbrengstation Nieuwkoop" van oktober 2012 zijn drie varianten uitgewerkt. Het voortzetten van de beide huidige afvalbrengstations, de realisatie van een nieuw afvalbrengstation op bedrijventerrein Schoterhoek II, en het beheer van een afvalbrengstation door firma Spelt. De raad heeft in zijn vergadering van 15 november 2012 geoordeeld dat het onderwerp nog niet besluitrijp was en het college gevraagd om een betere onderbouwing van de varianten.

1.2 Doel van deze notitie

De notitie heeft tot doel om op basis van een afweging van enkele varianten te komen tot een goede keuze voor een toekomstig afvalbrengstation. Met de notitie verwacht het college de raad voldoende informatie en onderbouwing te leveren om een goede afweging te kunnen maken en tot een verantwoorde keuze te komen.

1.3 Opzet van deze notitie

In de vorige notitie zijn de drie varianten naast elkaar uitgewerkt. In de notitie zijn vooraf uitgangspunten voor een nieuw afvalbrengstation opgenomen en criteria waaraan de drie uitgewerkte varianten zijn getoetst. De wijze waarop de drie varianten zijn vergeleken en de waarde die is toegekend aan de diverse criteria werden door de raad als onvoldoende helder en objectief beschouwd.

In de notitie van oktober 2012 was het de bedoeling eerst een besluit te nemen over de realisatie van een afvalbrengstation en pas in een later stadium een keuze te maken over de wijze van beheer. Met de variant "Spelt" was de wijze van beheer echter direct ook een discussiepunt, terwijl dit vooral voor de variant "Nieuw afvalbrengstation binnen de gemeente" nog open was. In de nieuwe opzet worden realisatie en beheer tezamen belicht.

In de nieuwe opzet zijn afvalbeleid en –strategie nadrukkelijker belicht, in de relatie met het beheer van een afvalbrengstation en rol van het afvalbrengstation als instrument voor de gemeentelijke afvaltaak. De eisen die op basis van de inzamelstrategie worden gesteld zijn ook opgenomen in de uitgangspunten voor een afvalbrengstation.

2 Achtergronden

2.1 Wettelijk kader

Het wettelijke kader voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen door de gemeente is verankerd in hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer. Gemeenten hebben een verplichte taak huishoudelijke afvalstoffen in te (laten) zamelen. In de Wet is bepaald dat gemeenten gft- en restafval aan huis moeten ophalen. Voor de overige afvalstromen geldt dat niet en zijn de gemeenten vrij. Wel moet elke gemeente beschikken over een locatie waar haar inwoners afvalstoffen kunnen aanbieden. Het gaat hier om alle afvalstromen die vallen onder de categorie huishoudelijk afval, inclusief KCA, afgedankte elektronische apparatuur, kringloopgoederen, wit- en bruingoed, etc.

2.2 Beleid en strategie

2.2.1 Landelijk, regionaal en lokaal beleid

Op nationaal niveau is het afvalstoffenbeleid vastgelegd in het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP). De landelijke doelstellingen zijn richtinggevend voor de lagere overheden en zijn daarom doorvertaald in het regionale beleid zoals dat gezamenlijk door de gemeenten in Midden Holland en Rijnstreek in Cyclus-verband is vastgesteld. De gemeente Nieuwkoop heeft de doelstellingen opgenomen in het eigen Afvalbeleidsplan.

Voor grof huishoudelijk afval geldt dat minimaal 75% gescheiden wordt ingezameld en verwerkt. Het beleid is gericht op verdere intensivering van de afvalscheiding. De verwachting is dat op termijn de doelstellingen verder worden aangescherpt. Binnen het gemeentelijke afvalbeleid gaan de afvalbrengrstations een steeds grotere rol spelen, omdat het aantal waardevolle afvalstromen dat gescheiden wordt toeneemt. Omdat het scheiden van grof huishoudelijk afval alleen effectief en doelmatig mogelijk is op een afvalbrengrstation, wordt het ophalen van grof huishoudelijk afval niet bevorderd.

2.2.2 Afvalstrategie

De gemeente heeft primair tot taak de afvalinzameling effectief en doelmatig uit te voeren. De afvalmarkt is een tamelijk agressieve markt, waarin het van belang is een speler te zijn van enige omvang. Als individuele gemeente is dat vrijwel onmogelijk. Om die reden hebben de gemeenten in de regio's Midden Holland en Rijnstreek ruim twintig jaar geleden besloten in GVB-verband (Gemeenschappelijk Vuilverwerkingsbedrijf Midden Holland en Rijnstreek) samen te werken in de afzet van huishoudelijk afval. Alleen bij het aanbod van een groot volume aan afval kon met grote verwerkers als destijds AVR-Rijnmond afval tegen een gunstig tarief worden verwerkt. Later is voor composteerbaar afval Stercompost opgericht. In eerste instantie was het doel gezamenlijk een krachtige partij te zijn in de afvalverwerking, maar later ook in de inzameling. De doorontwikkeling van het oude samenwerkingsverband GVB naar het overheidsbedrijf Cyclus NV is gebeurd om nog beter te kunnen opereren binnen de afvalmarkt.

We hebben met Cyclus een bedrijf waarmee we binnen de twee regio's grote volumes afval op de markt kunnen aanbieden. Daarmee hebben we nog steeds een behoorlijke garantie dat de verwerkingskosten laag blijven (bij minder waardevolle stromen) of de opbrengsten optimaal (bij waardevolle stromen). Het gaat al lange tijd niet meer alleen over gft- en restafval, maar ook de afzet van papier, glas, hout, puin, kunststoffen, KCA, elektronische apparaten, etc.

Op het gebied van de afvalinzameling sluiten de belangen van Cyclus aan bij die van de deelnemende gemeenten. Dat is logisch, want de gemeenten geven als eigenaar sturing aan het bedrijf Cyclus. Discussies die lijken op verschillen in belangen hebben vooral betrekking op de bedrijfsvoering. De overeenstemming in belangen maakt ook dat op ontwikkelingen snel kan

worden ingespeeld, bijvoorbeeld door aanpassing van de inzamelstructuur of het acceptatiebeleid op de afvalbrengstations.

In te toekomst gaan de afvalbrengstations een steeds belangrijkere rol spelen bij de inzameling van grof huishoudelijk afval en de scheiding van herbruikbare afvalstromen. De ontwikkelingen die worden verwacht vragen om flexibiliteit. De afzet van afvalstromen gaat in toenemende mate een rol spelen in het terugdringen van de kosten die gemoeid zijn met de gemeentelijke afvaltaken.

De inzameling van huishoudelijk afval is een kerntaak van de gemeente waar veel geld in omgaat. Zowel op het gebied van de inzameling van afval, maar zeker bij de verwerking van afval kan veel geld worden bespaard, mits de gemeente de regie heeft, goed kan sturen, en de handen vrij heeft.

Het beleid is steeds gericht op het zoveel mogelijk scheiden van afvalstromen, waarbij het in de toekomst zo zal zijn dat afval geen geld kost, maar geld oplevert.

De verwerking van restafval is duur. De verwerkingskosten van herbruikbare afvalstromen zijn veel minder hoog of ze leveren zelfs geld op. In de toekomst zal de nadruk steeds meer komen te liggen op het inzamelen van waardevolle afvalstromen. Zoals in § 2.2.1 al is aangegeven, is de verwachting dat ook de scheidingsdoelstellingen voor huishoudelijk afval zullen worden aangescherpt. Juist in een situatie waarin het afvalbeleid zich snel gaat ontwikkelen en waar het gaat om verdienen aan waardevolle afvalstromen, is het van belang de regie te hebben om snel en slim te kunnen opereren.

Om de kosten voor de inzameling laag te houden is het belangrijk de afvaltaken in samenwerking uit te voeren. Met grote volumes worden gunstige tarieven bereikt. De ontwikkelingen op het gebied van de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval vragen om een totale regie op beleid en uitvoering door de gemeente. Om die reden is het dan ook aan te raden de inzameltaken zoveel als mogelijk uit te voeren binnen de inzamelstructuur waarvoor is gekozen. Dat betekent ook dat het is aan te raden het beheer van een afvalbrengstation binnen de inzamelstructuur van Cyclus te houden.

2.3 Overeenkomsten met Cyclus

Nieuwkoop heeft samen met de andere Cyclus-gemeenten een multilaterale overeenkomst voor de verwerking van afval. De multilaterale overeenkomst is de basis onder de oprichting van Cyclus en het meerjarige verwerkingscontract (dat in 2011 na Europese aanbesteding met Sita is gesloten) kent een opzegtermijn van 10 jaar. Volgens de overeenkomst is Nieuwkoop gebonden alle gft- en restafval via Cyclus af te voeren. Hieronder valt ook het (ongescheiden) grof huishoudelijk afval dat op de afvalbrengstations wordt aangeleverd. Dit is na puin de grootste afvalstroom met 827 ton in 2011.

De andere afvalstromen die vrijkomen van de afvalbrengstations, moeten contractueel ook via Cyclus worden verwerkt. Volgens de dienstverleningsovereenkomst worden alle deelstromen afval die op de afvalbrengstations worden aangeleverd via Cyclus verwerkt. Cyclus heeft in juli 2011 met een Europese aanbesteding nieuwe verwerkers gecontracteerd, waardoor de contractgemeenten op alle afvalbrengstations samen € 450.000 tot € 500.000 per jaar aan verwerkingskosten besparen.

2.4 Huidige situatie

Nieuwkoop beschikt over twee brengvoorzieningen, de afvalbrengstations aan de Harsweg in Ter Aar en aan de Industrierweg in Nieuwkoop. Daarnaast heeft de burger de mogelijkheid grof afval aan huis te laten ophalen. Hiervoor moet een vergoeding worden betaald van € 40,- per m³. In 2012 werd 20 keer gebruik gemaakt van deze dienst. Kringloopgoederen worden door Ipse de Bruggen op verzoek aan huis opgehaald. De gemeente heeft hiervoor een overeenkomst met de stichting.

afvalbrengstation Ter Aar

Het brengstation Rijnstreek in Ter Aar wordt sinds 2006 door Cyclus geëxploiteerd voor de voormalige gemeenten Ter Aar en Jacobswoude. De gemeente Kaag en Braassem heeft al besloten na het aflopen van de overeenkomst in medio 2015, geen gebruik meer te maken van het brengstation. De gemeente Nieuwkoop is eigenaar van de ondergrond van het brengstation en verhuurt dit aan Cyclus.

Door de vorm en de ligging van het brengstation, kan het niet optimaal worden ingericht. Door het te smalle stortbordes zijn de afhandeltijden lang. Uitbreiding van het brengstation is niet mogelijk. Het afvalbrengstation is op twee werkdagen geopend van 13.00 tot 17.00 uur en zaterdags van 9.00 tot 13.00 uur, dus wekelijks 12 uur.

Het afvalbrengstation in Nieuwkoop is eigendom van Gebr. Kuijff en is in 1996 geopend voor de voormalige gemeenten Liemeer en Nieuwkoop. Het brengstation heeft een beperkte capaciteit, is klein, heeft geen stortperron en is ook niet optimaal ingericht. Met name op de zaterdagen is er sprake van drukte. Uitbreidingsmogelijkheden zijn er ook hier niet. Het brengstation is op werkdagen geopend van 15.00 tot 17.00 uur en op zaterdag van 9.00 tot 13.00 uur, dus wekelijks 14 uur.

Op beide afvalbrengstations gelden de regionale acceptatieregels voor grof afval. Op beide brengstations moeten de bezoekers zich legitimeren.

Het aantal aanbiedingen op de brengstations is vanaf 2007 toegenomen, op het brengstation Nieuwkoop met bijna 14% en in Ter Aar met 10,5%. Tegelijkertijd valt op dat de inwoners van de voormalige gemeente Jacobswoude minder vaak het brengstation in Ter Aar bezoeken. Het aantal bezoekers neemt in die periode met 9% af. Na vorming van de gemeente Kaag en Braassem zullen bewoners vaker gebruik maken van het brengstation in Roelofarendsveen.

De Nieuwkoopse inwoners maken veel vaker gebruik van het afvalbrengstation in Nieuwkoop. Het aantal aanbiedingen is hier tweemaal zo groot als het aantal aanbiedingen op het brengstation in Ter Aar. De meer centrale ligging van het brengstation

afvalbrengstation Nieuwkoop

en de dagelijkse openstelling zullen daarin meespelen. Het aantal aanbiedingen in Ter Aar is in 2011 iets teruggelopen t.o.v. 2010.

Gebruik van de brengstations

	Aantal aanbiedingen					toename 2007 t/m 2011 in %
	2007	2008	2009	2010	2011	
ABS Nieuwkoop						
Nieuwkoop	19.879	21.145	19.118	21.137	22.638	13,9%
ABS Ter Aar						
Jacobswoude	6.704	6.587	6.470	6.307	6.091	-9,1%
Nieuwkoop	9.917	10.438	11.420	11.079	10.962	10,5%
totaal	16.621	17.025	17.890	17.386	17.053	2,6%

Tabel. 1: ontwikkeling aantal bezoekers afvalbrengstations 2006 t/m 2011

Met het aantal aanbiedingen is ook de hoeveelheid grof afval dat wordt aangeboden in de afgelopen jaren toegenomen. Op het brengstation Nieuwkoop is de toename met 19% relatief het grootst. Op het brengstation Ter Aar stijgt het aanbod van Nieuwkoopse bezoekers met bijna 13%. Opvallend is ook hier weer de terugloop uit de voormalige gemeente Jacobswoude. Het totale aanbod op het brengstation Ter Aar blijft hierdoor vrijwel gelijk. Wanneer het afvalaanbod in verband wordt gebracht met het aantal aanbiedingen, blijkt dat de bezoekers op het afvalbrengstation vaker komen met minder afval (94 kg per aanbieding in 2011) en de bezoekers op het brengstation in Ter Aar minder vaak maar met meer afval (137 kg per aanbieding in 2011).

Afvalaanbod

	hoeveelheid in tonnen					toename 2007 t/m 2011 in %
	2007	2008	2009	2010	2011	
ABS Nieuwkoop						
Nieuwkoop	1.784	1.716	1.851	1.863	2.129	19,3%
ABS Ter Aar						
Jacobswoude	948	960	920	850	834	-12,0%
Nieuwkoop	1.402	1.521	1.624	1.492	1578	12,6%
totaal	2.350	2.481	2.544	2.342	2.412	2,6%

Tabel.2: ontwikkeling aanbod afvalbrengstations 2006 t/m 2011

In 2011 is door de Nieuwkoopse inwoners 3.707 ton grof huishoudelijk afval aangeboden op de afvalbrengstations. Hiervan is 827 ton ongescheiden afgevoerd als restafval. De overige 2.880 ton is afgevoerd als herbruikbare of te recyclen afvalstroom. Dat is 77,7% van het totale aanbod op de afvalbrengstations. Nieuwkoop voldoet daarmee aan de landelijke scheidingsdoelstelling van 75% voor grof huishoudelijk afval.

2011	Abs Nieuwkoop tonnen	Abs Ter Aar tonnen	Totaal tonnen
grof huishoudelijk afval	488	339	827
papier	73	27	100
grof tuinafval	299	260	559
vlakglas	0	18	18
metalen	57	80	137

2011	Abs Nieuwkoop tonnen	Abs Ter Aar tonnen	Totaal tonnen
hout	476	329	805
puin	526	356	882
gips	51	29	80
asbest	13	16	29
bielzen	47	43	90
Kca	18	17	35
elektrische apparatuur	81	62	143
autobanden	--	2	2
totaal	2.129	1.578	3.707
Kg gemiddeld per bezoeker	94	144	110

Tabel.3: aanbod op de afvalbrengstations en hoeveelheid per bezoeker in 2011 (excl. Jacobsbouwde)

Kosten

De vergoedingen die de gemeente Nieuwkoop aan Cyclus betaalt voor het beheer van de afvalbrengstations, liggen vast in de dienstverleningsovereenkomst. De kostenopbouw in de lopende overeenkomst is weinig transparant en verschillend voor beide afvalbrengstations. In de nieuwe dienstverleningsovereenkomst, die op 1 januari 2013 ingaat, is gekozen voor een duidelijke kostenstructuur en tariefstelling. De vaste kosten worden verrekend op basis van het aantal inwoners en de variabele kosten voor transport en overslag worden verrekend op basis van het aantal bezoekers. De kosten voor transport en overslag voor het brengstation Ter Aar zijn relatief hoog. Dit komt doordat er op dit brengstation meer afvalstromen gescheiden worden (op het brengstation Nieuwkoop is hiervoor onvoldoende ruimte), waardoor er meer transporten plaatsvinden naar verschillende verwerkers. De tarieven voor de verwerking zijn gebaseerd op een voorcalculatie op basis van de te verwachten afvalhoeveelheden. Op basis van nacalculatie kunnen de tarieven worden bijgesteld.

	lasten	saldo
<i>Afvalbrengstation Nieuwkoop</i>		
Vaste kosten	110.328	
Transport & handling	28.765	
Verwerkingskosten	<u>58.022</u>	
		197.114
<i>Afvalbrengstation Ter Aar</i>		
Vaste kosten	109.021	
Transport & handling	38.574	
Verwerkingskosten	<u>49.789</u>	
		197.384
kosten afvalbrengstations		394.498
kosten per aansluiting		38,41

Tabel.4: Exploitatiekosten incl. transport en verwerking van de huidige afvalbrengstations volgens de dvo 2013-2017 (prijsspeil 2013)

Ten opzichte van de lopende dienstverleningsovereenkomst zullen de exploitatiekosten vanaf 2013 fors dalen. In 2011 bedroegen de kosten voor de afvalbrengstations nog € 525.800,-- per jaar (€ 48,70 per aansluiting). Dit wordt vooral veroorzaakt door het wegvallen van de uitzonderlijk hoge variabele kosten (inclusief de verwerkingskosten) die werden doorbrekend voor het afvalbrengstation in Ter Aar. Die kosten waren vastgelegd in de oude overeenkomst voor het

brengrstation tussen Cyclus en de voormalige gemeente Ter Aar. De nieuwe kosten voor de beide afvalbrengrstations zijn opgenomen in de begroting 2013.

Functionaliteit van de brengrstations

Op basis van het aantal bezoeken en het aanbod, kan worden gesteld dat de beide afvalbrengrstations voldoen. Het hergebruikpercentage voor grof huishoudelijk afval, is in de periode 2007 tot 2011 gestegen van 73% naar bijna 78%.

Ondanks de krappe opzet, hebben beide afvalbrengrstations tezamen voldoende capaciteit om het bezoekersaanbod te kunnen verwerken. Beide afvalbrengrstations hebben afzonderlijk te weinig capaciteit om de gehele gemeente te bedienen, ook niet wanneer per 2015 de inwoners van Kaag en Braassem geen gebruik meer maken van het afvalbrengrstation.

2.5 Ontwikkeling Schoterhoek II

In het onderzoek dat eerder is uitgevoerd in verband met de afvalbrengrstations, is gekeken welke mogelijkheden er zijn voor de vestiging van een nieuw afvalbrengrstation. Uit het oogpunt van een zo centraal mogelijke ligging, is gezocht naar beschikbare kavels. Op de bestaande bedrijventerreinen De Olm in Nieuwkoop en Schoterhoek I in Nieuwveen blijken geen (geschikte) kavels beschikbaar. Bedrijventerrein Schoterhoek I is vol en op bedrijventerrein De Olm was slechts ruimte beschikbaar langs de N231. Voor de vestiging van een afvalbrengrstation is een dergelijke locatie minder geschikt.

Op de bedrijventerreinen zijn wel bedrijvenlocaties te huur of te koop. Al deze locaties zijn echter bebouwd, waardoor ze niet in aanmerking komen voor de ontwikkeling van een afvalbrengrstation.

Uitgaande van een centrale ligging is vestiging op het nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein Schoterhoek II de meest logische optie. Voor dit bedrijventerrein is een grondexploitatie vastgesteld. Het is de bedoeling in 2014 te starten met het bouwrijpmaken van het bedrijventerrein. Bedrijventerrein Schoterhoek zal via een rotonde vanaf de Schilkerweg worden ontsloten.

2.6 Wat willen onze inwoners?

De gemeente Nieuwkoop hecht grote waarde aan participatie van de inwoners. Het is dan ook niet meer dan logisch hun mening te laten meewegen in de besluitvorming over een nieuw afvalbrengrstation.

In 2009 is een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd, waarin algemene vragen zijn gesteld over de afvalbrengrstations. Uit het onderzoek blijkt dat 90% van de inwoners gebruik maakt van één van de afvalbrengrstations. 60 % van de inwoners is tevreden over de afvalbrengrstations. De inwoners hebben een voorkeur voor een afvalbrengrstation boven een haalsysteem, vanwege de grotere vrijheid afval aan te bieden op het moment dat het de inwoner uitkomt.

Als inwoners minder tevreden zijn over de afvalbrengrstations worden het meest genoemd:

- De beperkte openingstijden
- De afstand tot het brengrstation
- De lange wachttijden op het brengrstation

In december 2012 heeft de VVD-fractie van Nieuwkoop een gerichte enquête uitgevoerd onder bezoekers van de afvalbrengrstations in Ter Aar en Nieuwkoop. Omdat het onderzoek is uitgevoerd in het licht van te maken keuzes over de afvalbrengrstations, heeft het onderzoek waardevolle informatie opgeleverd.

Van de ondervraagde bezoekers was 43% afkomstig uit één van de kernen van voorheen Nieuwkoop, 26% uit die van voorheen Ter Aar en 17% uit die van voorheen Liemeer. De overige 13% kwam uit Kaag & Braassem.

Van de ondervraagden bezoekt 53% het brengstation Nieuwkoop, 40% het brengstation Ter Aar en 7% komt op beide brengstations. Opvallend is dat 46% van de ondervraagden een brengstation jaarlijks 1 tot 5 keer bezoekt. Dat betekent dat 54% vaker dan 5 keer gebruik maakt van een afvalbrengstation; 22% komt er 6 tot 10 keer, 23% 11 tot 20 keer en 9% zelfs vaker dan 20 keer.

In het onderzoek is ook gevraagd de brengstations een cijfer te geven. Het brengstation Nieuwkoop scoort hoger dan dat in Ter Aar. 40% van de bezoekers geeft het brengstation in Nieuwkoop een 8, terwijl slechts 20% het brengstation Ter Aar een 8 geeft.

De bezoekers is gevraagd aan welke kwaliteiten van een afvalbrengstation men de meeste waarde hecht. Als het allerbelangrijkste komen afstand en bereikbaarheid naar voren. 59% van de ondervraagden vindt dat de afstand niet groter mag zijn dan 5 km. 23% is bereid verder te rijden om hun afval weg te brengen, namelijk 10 km.

Een klantvriendelijke opstelling van de medewerkers wordt als tweede genoemd, gevolgd door de openingstijden van het brengstation. 47% van de ondervraagden wenst een dagelijkse openstelling en 22% vindt 3 dagen per week voldoende. De bezoekers hechten vervolgens ook grote waarde aan de doorstroming op het brengstation zelf, gevolgd door de wachttijden aan de poort. 46% vindt een wachttijd van 10 minuten acceptabel, 30% vindt dat het niet langer mag zijn dan 5 minuten en 17% neemt genoeg met 15 minuten wachttijd.

De VVD heeft ook gevraagd naar de bereidheid van de bezoekers om meer te betalen voor een nieuw afvalbrengstation. 72% geeft aan niet bereid te zijn meer te betalen. 24% is hiertoe wel bereid, waarvan 62% niet meer wil betalen dan € 10,-. Opvallend is dat op de vraag of men minder wil betalen, 66% zegt dat niet nodig te vinden. 31% zou dat wel willen en zou daar een beperktere openstelling voor over hebben (42%) of een grotere rijafstand (29%) of langere wachttijden (26%).

Uit beide onderzoeken blijkt dat de afstand van huis naar het afvalbrengstation door de bezoekers erg belangrijk wordt gevonden, waarbij die afstand bij voorkeur niet langer is dan 5 km. Ruime openingstijden is voor de meeste bezoekers ook een belangrijk aspect. Het afvalbrengstation moet bij voorkeur dagelijks (een dagdeel) geopend zijn.

Uit het onderzoek van de VVD blijkt verder dat een nieuw afvalbrengstation niet meer zou moeten kosten dan de huidige oplossing.

3 Oplossingsrichtingen

3.1 Alternatieven

De gemeente heeft een breed scala aan mogelijkheden voor de ontwikkeling van een afvalbrengrstation, waarbij de ontwikkeling en het beheer al of niet gescheiden worden gehouden. De gemeente kan ontwikkeling en beheer in eigen hand houden, onderbrengen bij Cyclus of een particuliere marktpartij betrekken. Uiteraard heeft de gemeente ook de mogelijkheid de bestaande twee afvalbrengrstations in stand te houden.

3.2 Uitgangspunten

Zoals in § 2.2 is beschreven, richt het afvalbeleid zich op het verder verbeteren van de afvalscheiding. Het afvalbrengrstation speelt bij de afvalscheiding een belangrijke rol bij de inzameling van waardevolle en herbruikbare afvalstromen. Situering, inrichting, openstelling, wijze van beheer etc. zijn cruciaal als het gaat om de doelmatigheid en effectiviteit van een afvalbrengrstation. Een goed gesitueerd en goed functionerend afvalbrengrstation zullen de inwoners met plezier bezoeken. Daardoor zal er minder grof huishoudelijk afval, maar vooral ook afgedankte elektrische apparaten en huishoudelijk chemisch afval als restafval worden aangeboden. Juist die laatste twee afvalstromen komen al snel in de grijze container terecht als de drempel voor de burger te groot wordt.

Hieronder zijn de wensen en eisen weergegeven, die uit oogpunt van doelmatigheid en service zouden moeten worden gesteld aan een afvalbrengrstation.

Sober maar doelmatig

In de afgelopen jaren zijn in diverse gemeenten prachtige fraai ingerichte afvalbrengrstations gerealiseerd. Duidelijk is dat luxe voorzieningen niet per definitie bijdragen aan het functioneren van een afvalbrengrstation. Die inrichting kan best sober zijn, als het maar goed doordacht is. Bij het ontwerp van een afvalbrengrstation moet, om investeringskosten te beperken, worden uitgegaan van een sobere maar doelmatige en effectieve inrichting.

Wat is een doelmatige en effectieve inrichting?

De bezoekers moeten snel geholpen kunnen worden. De inwoners vinden dat belangrijk. Op de huidige brengrstations zijn door beperkingen in de inrichting de wachttijden vaak lang.

Bij voorkeur wordt een brengrstation ingericht met een stortperron. Hierdoor kunnen grote, hoge containers worden gebruikt. Dit beperkt het aantal aftransporten en daarmee de logistieke kosten. Bovendien verhoogt het de service, want het is voor de burger makkelijker het afval in de containers te storten.

De inrichting moet ook veilig zijn. Bij de inrichting moet containertransport volledig zijn gescheiden van het bezoekersverkeer.

Toekomstbestendigheid

De burger maakt steeds vaker gebruik van het afvalbrengrstation en in de toekomst zullen meer afvalstromen op een afvalbrengrstation worden ingezameld, als de scheidingsdoelstellingen worden aangescherpt.

Een nieuw afvalbrengrstation moet daarom voldoende ruim zijn. Op het afvalbrengrstation moet de inrichting liefst flexibel zijn, zodat aanpassingen eenvoudig kunnen plaatsvinden.

Meervoudig ruimtegebruik

Bij de inrichting moet worden gestreefd naar meervoudig ruimtegebruik. Door voor het stortperron gebruik te maken van een modulair systeem kan de ruimte onder het stortperron worden gebruikt voor opslag. Daarnaast kan de opstelruimte voor containers worden gebruikt voor wisselcontainers die Cyclus gebruikt voor de huis-aan-huis inzameling of voor het stallen van in-

zamelwagens die in dit deel van de regio worden ingezet, omdat hiermee de lange aanrijtijden vanuit de hoofdvesting worden voorkomen. Cyclus heeft aangegeven hiervoor belangstelling te hebben.

Slim en meervoudig ruimtegebruik beperkt de benodigde grond en kosten kunnen worden gedeeld.

Centraal gelegen in de gemeente

De inwoners hebben zowel in het klanttevredenheidonderzoek van 2009 als in de bezoekers-enquête van de VVD aangegeven dat de rijafstanden beperkt moeten blijven. Een rijafstand van vijf kilometer voor alle inwoners is niet haalbaar met één brengstation. Een goede locatiekeuze centraal in de gemeente is belangrijk om de rijafstanden voor alle inwoners aanvaardbaar te houden.

Ruime openstelling

Bij de inwoners is een grote behoefte aan ruimere openingstijden. Het is onnodig op werkdagen het brengstation gedurende de gehele dag open te stellen; alleen de middagen volstaan. Omdat zaterdag veruit de drukste dag is, is het wenselijk de openingstijd op zaterdag te verruimen. Bij voorkeur wordt het afvalbrengstation opengesteld op maandag t/m vrijdag van 13.00 tot 17.00 uur en zaterdag van 9.00 tot 16.00 uur. De burger kan dan op alle werkdagen op het brengstation terecht en op de meest populaire dag, de zaterdag. Dit betekent een forse verruiming van de openstelling.

Kosten niet hoger dan de huidige kosten

In de enquête van de VVD hebben bezoekers in meerderheid aangegeven niet bereid te zijn meer te betalen voor een afvalbrengstation.

In de discussienota van oktober 2011 is vastgesteld dat het haalbaar is voor de kosten van de beide huidige afvalbrengstation een nieuw en beter afvalbrengstation te exploiteren dat voldoet aan alle eisen. Op dat moment bedroegen de totale kosten € 535.800,- (€ 48,70 per huishouden). Met de nieuwe dienstverleningsovereenkomst, die per 1 januari 2013 geldt, zijn de kosten voor de beide brengstations fors gedaald tot € 394.498,- (€ 38,41 per huishouden).

Met ingang van 2015 worden de kosten van beide afvalbrengstations evenwel weer fors hoger door wegvallen bijdrage Kaag en Braassem, noodzakelijke extra milieu-investeringen in Nieuwkoop en een beperkte wenselijke uitbreiding van de openingstijden.

Beheer binnen de bestaande inzamelstructuur

De inzameling van huishoudelijk afval via een afvalbrengstation en de verwerking van de daar ingezamelde afvalstromen worden bij voorkeur niet losgekoppeld van het totaal van de inzameltaken. De inzameling wordt hierdoor administratief ingewikkeld en minder doelmatig.

Voor de afzet van afvalstromen zijn wij gebonden aan de contractuele afspraken die wij in Cyclusverband hebben gemaakt.

Door het beheer van een afvalbrengstation binnen de bestaande inzamelstructuur te houden kunnen ook de synergievoordelen en de voordelen door meervoudig ruimtegebruik, zoals hierboven beschreven, worden benut.

Zoals in § 2.2.2 is toegelicht, is het belangrijk de volledige regie te houden over de afvalinzameling. Het afvalbeleid ontwikkelt zich snel. Als gemeente moeten we flexibel kunnen zijn en eenvoudig kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Veel afvalstromen zijn waardevol en zijn een inkomstenbron voor de gemeente. In de afzet van die afvalstromen moet de gemeente ook soepel kunnen opereren om de totale kosten van de afvalinzameling zo laag mogelijk te houden. Een goede regie op de afvalinzameling en het beheer van een afvalbrengstation in het bijzonder, is dan ook erg belangrijk.

Op basis van de ontwerpeisen zijn de investeringskosten en de operationele kosten berekend met de berekeningsmethode voor afvalbrengstations, die in opdracht van de NVRD is ontwikkeld door DHV. Voor de operationele kosten is uitgegaan van het aantal bezoekers en de afvalhoeveelheden van 2011, een aantal aansluitingen van 10.270.

3.3 Waarom niet gewoon verder met de huidige afvalbrengstations?

Het in exploitatie houden van de brengstations in Nieuwkoop en Ter Aar lijkt praktisch gezien een eenvoudige oplossing die geen extra investeringen vraagt en feitelijk het voortzetten betekent van het bestaande beheer. Met Cyclus wordt een nieuwe overeenkomst afgesloten voor een volgende periode.

Er lijkt veel voor te zeggen. Het voortzetten van het beheer van de beide huidige afvalbrengstations draagt het beste bij aan de service voor de burger. Immers, de rijafstanden voor de inwoners zijn gunstiger dan bij een keuze voor één nieuw afvalbrengstation centraal in de gemeente. Vooral voor de inwoners van Ter Aar, Nieuwkoop, Noorden en Woerdense Verlaat is deze optie een voordeel. Korte rijafstanden dragen sterk bij aan de effectiviteit van een brengstation. Dat blijkt ook wel, want de inwoners geven aan de rijafstand belangrijk te vinden en de landelijke scheidingsdoelstellingen worden ruimschoots behaald. Er zijn evenwel een aantal belangrijke kanttekeningen te plaatsen bij deze optie.

Het beheer van twee afvalbrengstations in een gemeente met een omvang van Nieuwkoop is niet doelmatig (De landelijke norm voor een efficiënt te beheren afvalbrengstation ligt op 50.000 inwoners). Er moet op twee plaatsen worden geïnvesteerd in voorzieningen, personeel en logistiek. Dat de kosten op dit moment niet onevenredig hoog zijn, heeft te maken met de beperkte openingstijden en het lage inrichtingsniveau van vooral het brengstation Nieuwkoop.

Voortzetting van de exploitatie na 2015 betekent ook niet dat de exploitatiekosten gelijk blijven. De provincie heeft in 2009 een nieuwe milieuvergunning verleend voor het afvalbrengstation Nieuwkoop. Met de wetenschap dat de bedrijfsvoering van het brengstation in 2015 zou worden beëindigd, heeft de provincie de situatie min of meer gedoogd. Dat betekent dat wanneer zou worden besloten het brengstation in Nieuwkoop toch open te houden, er moet worden geïnvesteerd, om te kunnen voldoen aan de milieueisen. Daarmee neemt de ruimte op het brengstation niet toe en verbetert de inrichting ook niet. Op termijn blijft de burger op het brengstation Nieuwkoop te maken houden met langere afhandelingstijden en wachtrijen en moet het grofvuil bovenhands in de containers worden gegoid.

De beheerkosten van het afvalbrengstation in Ter Aar zullen na 2015 fors toenemen. Dat komt doordat de vaste kosten, die tot 2015 worden verdeeld tussen de gemeenten Kaag en Braassem (berekend over 10.811 inwoners van voorheen Jacobswoude) en Nieuwkoop (berekend over 8.919 inwoners van voorheen Ter Aar), na 2015 voor rekening zijn van de gemeente Nieuwkoop. Dat betekent meer dan een verdubbeling van de huidige vaste lasten. Tegelijkertijd ontstaat er een overcapaciteit op het afvalbrengstation in Ter Aar, doordat bewoners uit Rijnsaterwoude en Leimuiden geen gebruik meer maken van het brengstation, terwijl het niet te verwachten is dat inwoners uit bijvoorbeeld Nieuwkoop en Nieuwveen gebruik zullen gaan maken van het brengstation. Zoals in § 2.4 is aangegeven is de capaciteit van het brengstation Ter Aar onvoldoende om het aanbod van de gehele gemeente te verwerken.

In de kostenberekening in tabel 5, is rekening gehouden met een herberekening van de vaste kosten voor het afvalbrengstation Ter Aar en met de kapitaallasten van de investeringen die worden verwacht voor het afvalbrengstation Nieuwkoop. Omdat de personele lasten zwaar doorwerken in de exploitatiekosten van twee brengstations is uitgegaan van een beperkte ver-

ruiming van de openingstijden. In tabel 5 is rekening gehouden met een openstelling van drie dagdelen in de week en de zaterdag (19 uur).

De hogere vaste kosten maken dat het handhaven van de bestaande afvalbrengstations met een ruimere openstelling van het brengstation in Nieuwkoop, fors duurder uitpakt. De kosten per aansluiting stijgen met 50% naar € 57,67.

	lasten	saldo
<i>Afvalbrengstation Nieuwkoop</i>		
Vaste kosten	142.238	
Transport & handling	28.765	
Verwerkingskosten	58.022	
		229.025
<i>Afvalbrengstation Ter Aar</i>		
Vaste kosten	274.872	
Transport & handling	38.574	
Verwerkingskosten	49.789	
		363.235
kosten grof huishoudelijk afval		592.261
kosten per aansluiting		57,67

Tabel.5: Exploitatiekosten incl. transport en verwerking van de huidige afvalbrengstations bij exploitatie na 2015

Wanneer wordt uitgegaan van de meest wenselijke openstelling volgens de in § 3.2 beschreven uitgangspunten, lopen de vaste kosten op tot € 180.757,- voor het brengstation Nieuwkoop en € 313.391,- voor het brengstation Ter Aar. De kosten per aansluiting nemen in dat geval ten opzichte van de huidige situatie met 70% toe tot € 65,17.

Een alternatieve keuze is de openingstijden die nu gelden te handhaven. In dat geval bedragen de vaste kosten respectievelijk € 118.164,- en € 241.169,-. De kosten per aansluiting nemen dan ten opzichte van de huidige situatie met 35,5% toe tot € 52,04.

3.4 Een nieuw afvalbrengstation

Het handhaven van de bestaande brengstations is een voor alle inwoners gunstige oplossingsrichting als het gaat om de rijafstand. Maar over het geheel gezien zijn er weinig verbeteringen te bereiken op het gebied van doelmatigheid en service. De oplossing is duur en echte verbeteringen kunnen niet worden bereikt. Verruimen van de openingstijden maakt de exploitatie nog duurder.

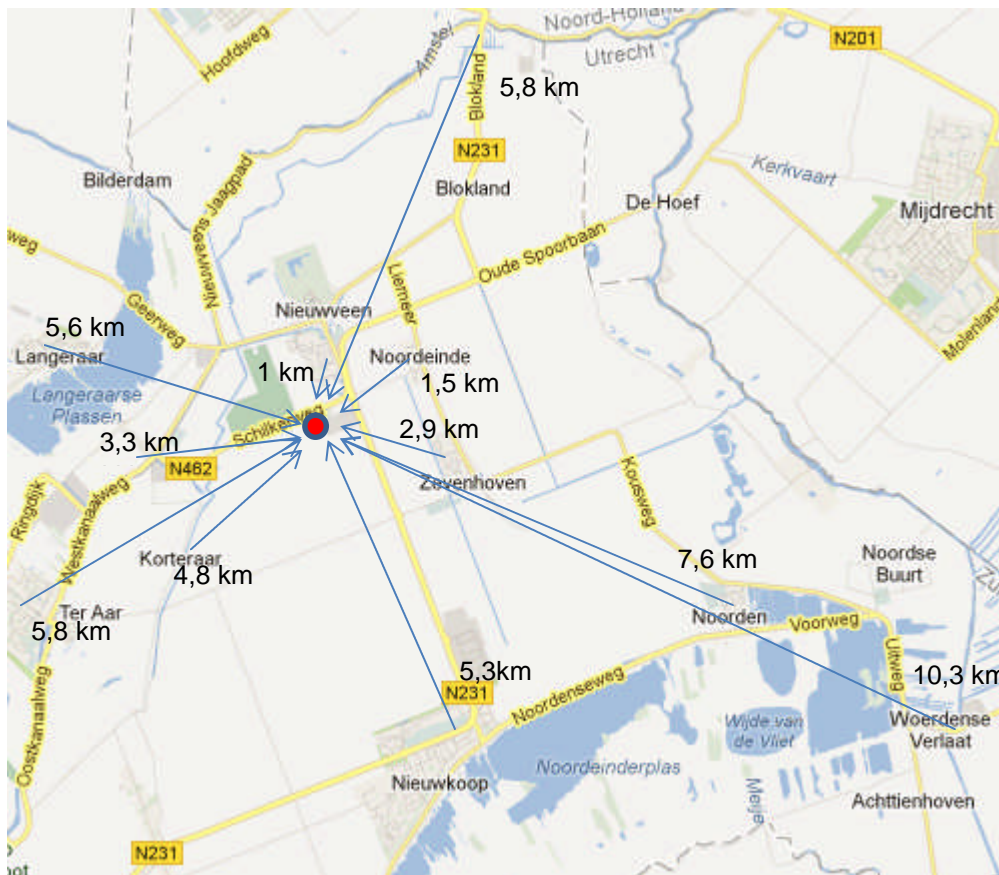
Locatie Schoterhoek II

Een andere passende oplossing is de ontwikkeling van een nieuw afvalbrengstation centraal in de gemeente, bij voorkeur beheerd door Cyclus. Omdat op de meest centraal gelegen bedrijventerreinen, De Olm in Nieuwkoop en Schoterhoek I in Nieuwveen geen geschikte ruimte beschikbaar is, komt het nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein Schoterhoek II in aanmerking.

Een nieuw afvalbrengstation kan op het nieuwe bedrijventerrein in het verkavelingsplan zo goed en zo veilig mogelijk worden gesitueerd t.o.v. de toekomstige infrastructuur. Het bedrijventerrein Schoterhoek zal op termijn worden ontsloten via een rotonde aan de Schilkerweg. Het afval-

brengstation kan geheel volgens de gewenste inzichten worden ingericht en er kan optimaal rekening worden gehouden met meervoudig ruimtegebruik.

Door de centrale ligging in de gemeente en de ligging nabij de provinciale weg N231, is het afvalbrengstation voor een groot deel van de inwoners snel te bereiken. Met een nieuw afvalbrengstation op bedrijventerrein Schoterhoek II, bedraagt de rijafstand voor 90% van de inwoners minder dan 6 km. Voor de overige inwoners bedraagt de rijafstand maximaal 10 km (Woerdense Verlaat).

Afstanden tot het afvalbrengstation Schoterhoek II

Bij de inrichting kan worden gekozen voor een vlakke vloer of een ontwerp met een stortbordes. De laatste heeft de voorkeur. Een stortbordes heeft als voordeel dat makkelijker kan worden gewerkt met grotere en hogere containers, zonder dat de bezoeker moeite heeft het afval in de container te werpen. Een belangrijk nadeel is dat de inrichting van het terrein veel minder flexibel is. Gezien de permanente ontwikkeling op afvalbrengstations en de toename van het aantal afvalstromen dat gescheiden wordt gehouden, is het wenselijk voldoende flexibel te zijn. Om die reden was in de oriënterende fase uitgegaan van een inrichting met een vlakke vloer. De laatste twee jaar wordt echter meer en meer gebruik gemaakt van modulair opgebouwde stortbordes. Voorbeelden daarvan zijn de afvalbrengstations in Lelystad, Leerdam en Woerden. De betonnen elementen zijn terugneembaar en kunnen eenvoudig en snel worden verplaatst. De ruimten onder de betonnen modules worden gebruikt voor bijvoorbeeld de opslag van kringloopgoederen, kantoorruimte en KCA-depot. Hiermee wordt weer extra ruimte bespaard. Een stortbordes brengt hogere inrichtingskosten met zich mee, maar daar staat tegenover dat minder grondoppervlak nodig is, en dat betekent minder grondkosten.

Voor de inrichting kan gebruik worden gemaakt van voorzieningen die aanwezig zijn op de huidige brengstations. Hierbij moet worden gedacht aan een kantoorunit, KCA-depot, slagboom, containers, etc. Hierdoor kan worden bespaard op de inrichtingskosten.

Voor een goede inrichting moet, rekening houdend met 35.000 aanbiedingen per jaar, worden uitgegaan van een bruto oppervlak van 3.5000 m² (ter vergelijking: de oppervlakte van de beide huidige brengstations samen bedraagt 2.530 m²). Op grond van de milieueisen wordt als richtlijn genomen dat 20% van het terrein vloeistofdicht wordt uitgevoerd.

aanleg afvalbrengstation Leerdam

De investeringen voor een nieuw afvalbrengstation in Nieuwkoop worden geraamd op € 1,66 miljoen, inclusief de grondkosten. Hierbij is uitgegaan van een grondprijs van € 230,-- m².

Investeringskosten	
Bouwkosten	592.800
Vastgoedkosten	885.500
Engineering, Administratie en Toezicht	100.800
Overige bijkomende kosten	6.000
Project onvoorzien	79.500
Totaal investeringskosten excl. BTW	1.664.600

Tabel 6: investeringskosten nieuw ABS Nieuwkoop

Bij een dagelijkse openstelling en een ruimere opstelling op de zaterdag, is voor het beheer van het brengstation gemiddeld 2 fte aan capaciteit benodigd. Ook moet rekening worden gehouden met capaciteit voor de noodzakelijke administratie. Voor het beheer zal gebruik worden gemaakt van de medewerkers die nu werkzaam zijn op de huidige brengstations. Dat betekent dat er voor kan worden gekozen Gebr. Kuijf, die nu het beheer verzorgt van het brengstation Nieuwkoop, in te zetten op het nieuwe brengstation.

De kapitaallasten van de investeringen en de rente op de grondkosten worden geraamd op € 100.110,-. Hierbij wordt uitgegaan van een afschrijvingstermijn van 20 jaar voor de terreininrichting, 15 jaar voor het KCA-depot en kantoorunit en 10 jaar voor containers en terreinvoorzieningen en een rentepercentage van 5%. De totale exploitatiekosten worden berekend op € 254.790,--.

Exploitatiekosten	
Rente en afschrijving	100.110
Personele kosten	120.000
Telefoon, water, energie	2.180
Hulpmaterialen	2.500
Onderhoud, reparatie en inspecties	30.000
Totaal exploitatiekosten excl. BTW	254.790

Tabel 7: exploitatiekosten nieuw ABS Nieuwkoop

Om de totale kosten voor de inzameling van grof huishoudelijk afval met een nieuw afvalbrengstation goed te kunnen vergelijken met de huidige situatie, is de volgende kostenopstelling gemaakt, waarbij ook de kosten voor aftransport en verwerking van de afvalstoffen zijn meegenomen. De kosten voor transport worden aanmerkelijk lager ingeschat dan die in de huidige situatie, omdat op één afvalbrengstation efficiënter kan worden gewerkt o.a. door het gebruik van grotere hoge containers. Op basis van de berekening komen de kosten per aansluiting op € 40,21 per aansluiting. Dat is 4,7% hoger dan de kosten in de huidige situatie.

In de berekening is nog geen rekening gehouden met kostenbesparingen door gebruik van voorzieningen van de huidige brengstations en de mogelijke voordelen van meervoudig ruimtegebruik. Ook kan er desgewenst voor worden gekozen de verruiming van de openingstijden te beperken. Bij beperking van de openingstijden tot drie dagdelen per week en de zaterdag, nemen de kosten per aansluiting af tot € 36,75. Dat is een kostendaling van 4,32% ten opzichte van de huidige situatie.

kosten grof huishoudelijk afval	
exploitatiekosten	254.790
Transport & handling	50.200
Verwerkingskosten	108.000
Totaal kosten excl. BTW	412.990
<i>kosten per aansluiting</i>	<i>40,21</i>

Tabel 8: totale kosten nieuw ABS Nieuwkoop

3.5 Ontwikkeling en beheer door een particuliere marktpartij

3.5.1 Algemeen

In § 2.2.2 is ingegaan op het grote belang om het beheer te organiseren binnen de bestaande inzamelstructuur, en de noodzaak de volledige regie te houden over de inzameling. De belangen van een particuliere marktpartij zijn nu eenmaal niet gelijk aan de belangen van de gemeente. De gemeente heeft primair belang bij zoveel mogelijk scheiden van afvalstromen en beperken van de kosten; een particuliere onderneming heeft primair een winstoogmerk. Dat gaat niet zonder meer samen. Wanneer het beheer van een afvalbrengstation, de inzameling en de verwerking van de afvalstoffen volledig in handen zijn van een particuliere onderneming, is het voor de gemeente veel moeilijker in de inzameling te sturen, dan wanneer het beheer in eigen hand is, al of niet via Cyclus.

Een particulier marktpartij zal als onderneming vooral belangstelling hebben voor de verwerking van de afvalstromen, veel minder in louter het beheer van een brengstation. De verwerking van het merendeel van de afvalstromen zal op grond van de multilaterale overeenkomst en de samenwerkingsovereenkomst moeten plaatsvinden via de door Cyclus gecontracteerde verwerkers.

De gemeente heeft niet de vrijheid onderhands de ontwikkeling en het beheer van een afvalbrengstation te gunnen aan een particuliere marktpartij. Met de opdracht wordt het vastgestelde drempelbedrag (€ 200.000,- voor de totale waarde van de diensten over de looptijd) ruimschoots overschreden, en is het noodzakelijk dat de opdracht Europees openbaar wordt aanbesteed. Op grond van de beginselen van rechtsgelijkheid en proportionaliteit, moet de opdrachtgever waarborgen dat de inschrijvende partijen gelijke kansen hebben. Dat betekent onder meer dat de gemeente in de aanbidding een locatie aanbiedt waar een afvalbrengstation kan worden ontwikkeld.

Voordat tot aanbesteding kan worden overgegaan dient een gedetailleerd bestek met daarin een Programma van Eisen te worden opgesteld. In het programma van eisen is het niet mogelijk zodanige beperkingen op te nemen dat ondernemingen van buitenaf worden uitgesloten. De kans is dan ook groot dat andere grote inzamelaars die belang hebben voet aan de grond te krijgen in deze regio, inschrijven en uiteindelijk in aanmerking komen voor de opdracht. Het aanbesteden van de ontwikkeling en het beheer van een afvalbrenghstation is, mede gezien de aard van de markt, een risicovol proces, waarbij de gemeente op grond van de aanbestedingswetgeving weinig of geen invloed heeft in de keuze van de uiteindelijke opdrachtnemer.

3.5.2 Aanbieding van Spelt BV

Zoals in § 1.2 is aangegeven, heeft de raad naar aanleiding van de oriënterende bijeenkomst het college gevraagd de variant mee te nemen voor de locatie Blokland 18 in Vrouwenakker. Aanleiding hiervoor was een aanbieding van firma Spelt om voor de gemeente een afvalbrenghstation te exploiteren.

Firma Spelt heeft de gemeente aangeboden een afvalbrenghstation te realiseren op de bedrijfsvestiging voor recycling en afvalverwerking aan Blokland 18 in Vrouwenakker. Op 13 maart 2012 heeft Spelt het college en de raad een impressie toegezonden waarin een globaal beeld wordt geschetst van de inpassing van een afvalbrenghstation en de voordelen daarvan. De toegezonden stukken zijn in bijlage 2 bij deze notitie opgenomen. Op 21 juni 2012 is een prijsopgave gedaan voor een afvalbrenghstation, gebaseerd op de uitgangspunten en bezoekers- en afvalgegevens uit de discussienota van oktober 2011.

Firma Spelt biedt een volledige exploitatie van een gemeentelijk afvalbrenghstation aan voor een bedrag van € 335.000,- excl. BTW. Omdat de prijsaanbieding is gedaan op basis van de afval- en bezoekersgegevens van 2010, zal dit bedrag waarschijnlijk iets hoger uitvallen. De prijsaanbieding van firma Spelt komt op een bedrag per aansluiting van € 32,62. Dit is 15% lager dan de kosten in de huidige situatie.

Bedrijfslocatie Spelt BV, Blokland 18

In de aanbieding is uiteraard geen rekening gehouden met de eisen die de gemeente zal stellen aan een afvalbrenghstation. Het zal duidelijk zijn dat voor een correcte prijsvorming een goed programma van eisen vereist is.

In de aanbieding van Spelt is geen rekening gehouden met realisatie van een stortbordes. De investeringskosten daarvan bedragen circa € 136.000,-. De kapitaallasten daarvan komen bovenop de aanbieding van Spelt.

De locatie van Spelt in Vrouwenakker is ontworpen voor een grootschalige inzameling van bedrijfsafval en verwerking van puin, bouw- en sloopafval, houtafval en groenafval. Hoewel het voor particulieren mogelijk is op de vestiging afval aan te bieden, is de inrichting naar ons oordeel op dit moment niet geschikt om grotere aantallen inwoners veilig afval te laten aanbieden. Om die reden zullen hoge eisen worden gesteld aan de scheiding tussen de bedrijfsmatige activiteiten en de activiteiten m.b.t. het afvalbrenghstation. Het is waarschijnlijk dat de investeringen die hiermee zijn gemoeid leiden tot een hogere prijsaanbieding.

Het voorstel van Spelt BV om al het afval via de eigen verwerkingsinrichting af te voeren is op grond van de contracten die gemeente met Cyclus heeft afgesproken voor het merendeel niet mogelijk. Uit oogpunt van zuiverheid en controleerbaarheid is scheiding tussen inzameling en verwerking overigens gewenst, evenals het scheiden van de inzameling van bedrijfsmatig afval en huishoudelijk afval. Indien het afvalbrengrstation in handen is van een op dezelfde locatie gevestigde onderneming, die bedrijfsafval sorteert en verwerkt, ligt het gevaar van vermenging om lagere of juist hogere (door te belasten) verwerkingskosten te krijgen op de loer. Het komt in de afvalbranche voor dat ladingen worden 'aangevuld' met ander afval om vollere vrachten te krijgen of omdat een bepaald percentage vervuiling is toegestaan. Bijmenging om die reden is verboden en gaat ten koste van afvalscheiding en milieuwinst.

Het onderbrengen van een afvalbrengrstation op de locatie van Spelt BV is optimaal als het gaat om de openstellingstijden. De inwoners kunnen er op zes dagen in de week gedurende de gehele dag terecht. Daar staat wel tegenover dat de locatie in Vrouwenakker niet centraal is gelegen en de rijafstanden voor het merendeel van de inwoners sterk toenemen ten opzichte van de huidige situatie. De locatie betekent slechts voor slechts 25% van de inwoners een rijafstand van minder dan 6 km. Voor de overige inwoners varieert de afstand van 7 tot maximaal 9,9 km (Woerdense Verlaat).

3.6 Conclusie

- Het voortzetten van het beheer van de bestaande afvalbrengrstations komt het meest tegemoet aan de belangrijkste wens van de inwoners, namelijk een korte rijafstand. Vooral de inwoners van Ter Aar, Langeraar en Korteraar profiteren van deze oplossingsrichting;
- Het beheer van de bestaande afvalbrengrstations na 2015 is niet doelmatig. De kosten nemen onevenredig sterk toe. Op het brengrstation Ter Aar ontstaat een overcapaciteit, terwijl er geen verbeteringen worden bereikt in het serviceniveau. Verruiming van de openingstijden leidt tot verdere verhoging van de kosten;
- Een nieuw afvalbrengrstation op Schoterhoek II ligt centraal in de gemeente en betekent voor het merendeel van de inwoners rijafstanden van minder dan 6 km;
- Een afvalbrengrstation op Schoterhoek II is optimaal, doelmatig en toekomstbestendig in te richten, mede door de mogelijkheden van meervoudig ruimtegebruik. Kosten kunnen worden bespaard door gebruik te maken van voorzieningen van de huidige brengrstations;
- De kosten van een afvalbrengrstation op Schoterhoek II blijven nagenoeg binnen de financiële kaders van de beide huidige afvalbrengrstations;
- Met een afvalbrengrstation op Schoterhoek II kunnen binnen de financiële kaders de openingstijden fors worden verruimd, en hiermee de service aan de inwoners;
- Het uitbesteden van de ontwikkeling en het beheer van een afvalbrengrstation aan een particuliere marktpartij is slechts mogelijk via een Europese openbare aanbesteding. Hiermee kan de gemeente geen directe invloed uitoefenen op de selectie van een uiteindelijke opdrachtnemer;
- Het onderbrengen van de verwerking van afvalstromen die worden ingezameld op een afvalbrengrstation bij een particuliere marktpartij, is vanwege de contracten die gelden tussen gemeente en Cyclus slechts zeer beperkt mogelijk;
- Het is uit oogpunt van zuiverheid niet wenselijk de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen plaats te laten vinden op een locatie die is ingericht voor de inzameling en verwerking van bedrijfsmatige afvalstoffen;
- De aanbieding van Spelt BV, zal naar verwachting hoger uitvallen vanwege inrichtingselementen die niet in de prijsvorming zijn betrokken en vanwege eisen die de gemeente zal stellen m.b.t. de inrichting van de locatie.